

Aan:
Leden van de fractie Volt

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

ONDERWERP	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 47 betreffende Base Metal Fabriek De Meern	TELEFOONNUMMER	+31618520077
		E-MAILADRES	han.de.haas@provincie- utrecht.nl
DATUM	27-02-2024	DOMEIN/OPGAVE	SLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-255965938-8034	TEAM	MIL
CONTACTPERSOON	Han de Haas		
BIJLAGEN	Geen		

Geachte leden van Provinciale Staten Utrecht,

Toelichting (vragensteller):

Op 31 januari 2024 kwam in het nieuws dat er wederom sprake was van ongeplande emissies van nikkelpoeder in de Base Metal fabriek in De Meern Meern. Het is over de afgelopen jaren vaker misgegaan bij deze fabriek, zo concludeerde ook de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Nikkelpoeder kan bij inademen kanker veroorzaken en bij aanraking met zuurstof op kamertemperatuur spontaan in de brand vliegen. De Base Metal fabriek heeft naar verluid een verleden van gevaarlijke situaties en milieuvervuiling, naast nikkelpoeder ook o.a. met stikstofoxides. Volt maakt zich zorgen en stelt daarom de volgende vragen in zowel Utrecht Stad als Provincie Utrecht.

1. Hoe interpreteert GS het nieuws over de recente ongeplande emissie van nikkelpoeder, en deelt het College de zorgen van Volt rondom de veiligheid van deze fabriek, incl. de risico's voor de gezondheid van werknemers, omwonenden en het milieu, mede gezien het feit dat verschillende incidenten zich hebben voorgedaan in de afgelopen jaren?

Antwoord:

Deze ongeplande emissie van nikkelpoeder is zeer ongewenst. In 2015 is na een soortgelijk incident en zorgen over het toenmalige BASF (nu IQatalist) verscherpt toezicht ingesteld. Het bedrijf heeft nadien verbeteringen doorgevoerd waarna het verscherpt toezicht is gestopt. Momenteel geldt een regulier toezichtsregime. De onderneming valt onder de SEVESO wetgeving (voorheen het Besluit risico zware ongevallen, Brzo), wat betekent dat er voor het bedrijf aanvullende veiligheidseisen gelden en hier frequent toezicht op wordt gehouden door zowel de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG), de Arbeidsinspectie (NLA) en de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Naar aanleiding van de calamiteit op 22 januari 2024 wachten we de uitkomsten van het incidenten onderzoek af om te kunnen bepalen wat de eventuele vervolgstappen kunnen zijn en of er reden is voor aanvullende maatregelen richting het bedrijf.

Het betreffende fabrieksonderdeel waar de calamiteit heeft plaatsgevonden is buiten werking gesteld. Het opnieuw opstarten van dit proces vindt alleen plaats na goedkeuring van de NLA en de OD NZKG.

2. Heeft GS kennisgenomen van het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid? Hoe interpreteert GS de conclusies en ziet GS aanleiding voor verdere acties n.a.v. dit rapport? Hoe interpreteert GS de conclusies en ziet GS aanleiding voor verdere acties n.a.v. dit rapport?

Antwoord:

Ja, wij zijn bekend met de rapportage van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, Emissie van nikkelpoeder. De rapportage, die in november 2023 is gepubliceerd, bevat aanbevelingen gericht op de onderneming. Het betreffen aanbevelingen over een zogenaamd breed leerproces. De wijze waarop IQatalist de aanbevelingen heeft geïmplementeerd, en daarmee laat zien wat het lerende vermogen van de onderneming is, is het voorgenomen onderwerp van toezicht dat de ODNZKG samen met de NLA en VRU in 2024 uitvoert. In het verlengde hebben we aan ODNZKG de opdracht gegeven om het door IQatalist op te stellen incidentenonderzoek te beoordelen en dit te betrekken bij de implementatie van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Uiterlijk 23 februari '24 dient IQatalist dit onderzoek op te leveren. Daarna zal ODNZKG in afstemming met de NLA de beoordeling van het incidentenonderzoek uitvoeren inclusief de check op het verwerken van de aanbevelingen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid. Ook is ODNZKG gevraagd om over de *change of management* van BASF naar IQatalist te adviseren. Na de uit te voeren analyses en beoordelingen zal op basis van de advisering van de ODNZKG door ons de vervolgacties richting IQatalist worden bepaald.

3. Wat is volgens GS de rol van de provincie m.b.t. het waarborgen van de veiligheid voor mens en milieu rondom deze fabriek, en wat zijn mogelijke rollen om de risico's verder te verkleinen?

Antwoord:

Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving én een goede omgevingskwaliteit zijn voor ons belangrijke doelstellingen. Met de Omgevingswet als kader zijn deze doelen kernwaarden waarop wij onze bevoegd gezag rol invullen. Dit betekent dat wij de calamiteit van januari '24 en de adviezen van de Onderzoeksraad voor Veiligheid beschouwen en toetsen aan de doelen van de Omgevingswet.

4. Is de provincie in gesprek met belanghebbende, incl. de fabriek en de gemeente Utrecht, om inzicht en grip te krijgen op de situatie? Zo ja, wanneer en met wie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Op 22 januari '24 is in opdracht van GS een inspecteur van de ODNZKG ter plaatse gegaan en heeft deze gesproken met politie en medewerkers. De inspecteur is ter plaatse geweest om een goed beeld te kunnen vormen van het incident. De eerste beoordeling heeft niet tot een beoordeling geleid waarmee het duidelijk is hoe het ongeluk heeft kunnen gebeuren. IQatalist moet de komende periode een uitgebreid incidentonderzoek doen. Uiterlijk 23 februari dient dit onderzoek te zijn afgerond. De ODNZKG houdt tussentijds zicht op de voortgang van het onderzoek.

Verder heeft op 23 januari '24 de toezichthouder van ODNZKG telefonisch contact gehad met het management van IQatalist. Vervolgens is op 25 januari '24 een bezoek gebracht aan IQatalist. De Base Metal Fabriek is buiten werking gesteld en mag pas worden opgestart na goedkeuring van de NLA en de ODNZKG.

Naar aanleiding van vragen op 1 februari '24 in de gemeenteraad Utrecht aangaande de calamiteit bij IQatalist heeft er voor de beantwoording door B&W Utrecht op ambtelijk niveau afstemming plaatsgevonden. Hierbij is benadrukt dat GS in haar rol van bevoegd gezag handelt zodat herstel van de veilige en gezonde leefomgeving plaatsvindt. Dit antwoord is op 1 februari '24 door wethouder Eerenberg van de gemeente Utrecht aan de gemeenteraad overgebracht.

5. Welke overige stappen gaat de provincie ondernemen om de situatie rondom deze fabriek structureel te verbeteren? En heeft dit mogelijk effect op de omgevingsvergunning(en)/ontheffing(en) aspect milieu o.b.v. de Wet natuurbescherming?

Antwoord:

Voor ons is de beoordeling van de incidentenrapportage in relatie tot de aanbeveling van de Onderzoeksraad voor Veiligheid leidend om te bepalen welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Aan de ODNZKG hebben we de opdracht gegeven om tussentijds zicht te houden op de voortgang van het onderzoek. Verder houdt ODNZKG toezicht op de gemaakte afspraken omtrent de juiste verwerking van het vrijgekomen chemisch afval (nikkelpoeder).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen